

ЕКОЛОГІЯ
ПРАВО ЛЮДИНА

Знищення біорізноманіття України

Полісі бріф

Знищення біорізноманіття України полісі бріф

Україна вже втратила більшу частину біорізноманіття. Знищення дикої природи продовжується прискореними темпами через потужний вплив господарської діяльності, надмірний розвиток сільського господарства, найбільший відсоток в Європі та третій у світі розораних земель 56,8 % - 56,8 % повністю знищених природних територій від площі України, натомість відсоток заповідних територій складає близько 7 %; застосування пестицидів та хімічних добрив; вирубування лісів та знищення пралісів, вирощування лісівниками одновікових монокультур замість справжніх лісів (відсоток лісів від площі нашої держави складає близько 16 %, з них переважна більшість є штучними «плантаціями»); осушення водно-болотних угідь, зарегулювання річок; потужний вплив промисловості. Свій непоправний внесок додало повномасштабне вторгнення та розпочата у 2014 році війна РФ проти України, що призвело до прямого фізичного знищення природних комплексів, хімічного забруднення, утворення відходів руйнації та бойових дій, втрати природних екосистем та природоохоронних територій.

Зростають втрати біорізноманіття та природної спадщини України внаслідок не створення нових заповідних територій та не здійснення природоохоронного менеджменту, знищення рідкісних та зникаючих види тварин та рослин, природних оселищ. Поглиблюється фрагментація природного середовища. Відстані між природними екосистемами стають дедалі більшими, їх розділяють агропустелі, отруєні пестицидами, що перешкоджає поширенню видів, зв'язку між популяціями та обміну генетичним матеріалом. Зменшується стійкість природних та напівприродних екосистем, через що вони у меншій мірі здатні виконувати свої середовищеві функції та втрачають здатність до самоочищення. Втрачаються екосистемні послуги. Посилюються наслідки змін клімату, зневоднення регіонів, збільшення частоти посух та підвищення температурних показників.

Вкрай важливим є терміново вжити заходів із запровадження моніторингу та контролю площ розорювання, зокрема зупинення розорювання природоохоронних територій, земель водного фонду та степових ділянок; заходів з контролю внесення пестицидів та гербіцидів, хімічних добрив, рухатися до норм та показників ЄС, зокрема в досягненні мети скорочення застосування пестицидів та хімічних добрив на 50%, збільшення площ з органічним землеробством; перевірки джерел питного водопостачання та природних вод на вміст нітратів, пестицидів та гербіцидів. Провести інвентаризацію всіх водних об'єктів України та перевірку дотримання водоохоронного законодавства, дотримання норм щодо прибережно-захисних смуг. Вжити заходів щодо відновлення боліт та захисту річок в рамках заходів щодо адаптації до змін клімату.

Вжити заходів щодо недопущення знищення гірських екосистем Українських Карпат з метою розбудови вітроенергетичних то гідроенергетичних потужностей. Ухвалити мораторій на зведення вітрових електростанцій на території гірських хребтів Українських Карпат та гідроелектростанцій на гірських річках. Відновити рух в напрямку досягнення Україною показника заповідності 30% від площі держави. Ухвалити законодавство із затвердження та менеджменту Смарагдової мережі України.

В рамках діяльності з післявоєнної відбудови територій що постраждали внаслідок бойових дій розробити та затвердити вимоги та нормативи щодо очищення територій від хімічного забруднення та визнання їх придатними чи непридатними для використання. Забезпечити функціонування хімічних лабораторій з потужностями, які можуть дозволити проведення повноцінних досліджень забруднення ґрунтів, вод та повітря внаслідок бойових дій. Забезпечити функціонування спеціалізованих полігонів для зберігання та утилізації відходів руйнації шляхом безпечним для довкілля.

Екологічні наслідки невиконання таких дій – це знищення природних екосистем неконтрольованим розширенням населених пунктів, інфраструктури, сільського господарства, лісового господарства та промисловості, що призводить до поглиблення деградації лісів, степів, боліт, річок та морів, деградації ґрунтів та посилення процесів опустелювання, зменшення кількості запилювачів, розорювання нових територій, видобування надр на природних територіях, втрати біорізноманіття, зменшення кількості запилювачів, втрати екосистемних послуг та відставання від вже запроваджених в ЄС інструментів збереження довкілля.